

SIMAV informeert...

60 jaar SIMAV.

SIMAV is jarig! Onze molenstichting bestaat 60 jaar. Al 60 jaar zorgen wij er voor dat de molens blijven draaien en als iconen boven het landschap uitkomen. Waar je ook rijdt, fietst of loopt, je ziet aan de horizon altijd wel een molen die steeds dichterbij komt naar mate de meters vorderen. Om de molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden optimaal in stand te houden is veel werk, geld en energie nodig. Veel vrijwilligers, specialisten op elk vlak hebben onze stichting omarmd. De benodigde financiële middelen zijn voor de komende jaren hard nodig, maar we hebben er vertrouwen in dat het goed komt. Wat zou een landschap zijn zonder molens? Ze zijn niet weg te denken in onze Waard. Wij wensen u veel leesplezier met deze voorjaars-nieuwsbrief.

Spandoeken SIMAV 60 jaar in de waard.

Of je uit Gorinchem komt vanaf de snelweg, vanaf Leerbroek of de pont bij Schoonhoven, of je rijdt van Papendrecht naar Oud-Alblas, de kans is groot dat een groot spandoek je herinnert aan de SIMAV die dit jaar 60 jaar bestaat. Tot november, de afsluiting van ons feestjaar, blijven de spandoeken hangen

Meer asomwentelingen SIMAV molens in 2015.

Als je poldermolens ziet draaien, wat denk je dan? Wat gaat in de wandelaar om, de fietser of de automobilist als de machtige wieken van de molen ronddraaien in de wind? Het draaien van de molenwieken is in de geschiedenis veel beschreven. Jaap Slingerland (molenaar, overleden 28 februari 1990) heeft er in het eerste couplet van zijn molenlied het volgende over gezegd en gerijmd:

*Rust'loos went'len zich de wieken
Van de molen aan de tocht
Vanaf 't eerste morgenkrieken
Razend rond in wijde bocht
Komend' gaand' en gaand' en kerend'
In haar ongetemde vlucht
Raak'lings langs de grond heen scherend'
Hijgend' stijgend' in de lucht*

Voor de molenaar, die passie heeft voor het vak, geldt dat hij of zij binnen de mogelijkheden zoveel mogelijk zal draaien. Uiteraard komen molenaars die op de molen wonen aan hogere aantallen. De meeste molens draaien op zaterdag. Op die dag is de vrijwillige molenaar, ook als de molen niet permanent wordt bewoond, graag aan het malen. Voor molenstichting SIMAV is het van belang dat molenaars zoveel mogelijk draaien, het systeem slijt sneller als de molen stil staat. Minimaal 60.000 asomwentelingen per jaar is de norm, ook bij de SIMAV-molens. In 2015 werden door de gezamenlijke SIMAV-molens 550.000 meer asomwentelingen gemaakt dan het jaar ervoor, mooie uitschieter is de 1.202.000 van de Peilmolen in Oud-Alblas.

SIMAV informeert...

Frans Klijn, Molenaar Oostmolen Gorinchem

interview: Lucia Hubregtse

Als we aankomen bij de Oostmolen, de eerste wipmolen aan de Grote Schelluinse kade in Gorinchem, is Frans net aan het opzeilen. Terwijl hij daarmee bezig is begint Frans meteen te vertellen over de molenbiotoop die op dat moment aangepakt wordt door de gemeente, tot grote vreugde van Frans en zijn molenbuurman Theo de Rooij. "Lekker kaal hoor!" vindt Frans.

Frans Klijn, vanaf 2013 molenaar van de Oostmolen, gaat ons voor naar binnen. In het authentieke keukentje wordt meteen een warme bak koffie gezet, dat welkom is op een frisse maartse dag. Het interieur van deze molen is opvallend netjes en de indeling praktisch. De Oostmolen is gebouwd in 1817. De Westmolen, even verderop, drie jaar ervoor. Eerder stonden er ook molens die door de Franse troepen zijn afgebrand. De molens zijn nog even eigendom van de gemeente Gorinchem en in beheer van de stichting Vrienden van de Gorcumse molens, maar worden binnenkort gevoegd bij de molens van SIMAV.

"Kijk, als ik hier ben en er staat wind, dan gooi ik 'm aan de gang en dan vind ik het heerlijk!"

Eenmaal aan de koffie 'biecht' Frans op dat hij een echte liefhebber is van de molen, maar niet zo dat alles ervoor moet wijken. "Kijk, als ik hier ben en er staat wind, dan gooi ik 'm aan de gang en dan vind ik het heerlijk! Vooral als ie op 't westen staat en als je dan hier zit en de wieken komen voorbij en je hoort alles kraken; dat geeft een sfeer! De omwentelingen heb ik al dubbel binnen dus wat dat betreft..." grijnst Frans. 'Zondag was het 123.000. Maar je weet niet wat voor zomer het wordt. Als we van die laffe windjes krijgen..."

Hoe het begon

Op mijn vraag hoe het molenaarsbestaan begonnen is bij Frans gaan we terug naar het jaar 1996. 'Ik woonde in Papendrecht en ik zocht wat. Ik ben geboren in Hardinxveld en ik was als jochie altijd in de polder. De pol-

ders trokken me. Nu nog steeds. Op een gegeven moment kwam ik erachter dat je voor molenaar kunt leren. Dat leek me wel wat. Op internet heb ik wat opgezocht en ik ben eens in Kinderdijk geweest. Ik heb contact gezocht met een molenaar en die vertelde me dat je eigenlijk eerst een plekje moet zoeken om te leren. Egbert Rozendaal, van de Kooiwijkse molen, was in die tijd hier in de regio degene die leerlingen begeleidde. Hij raadde me aan bij Jan Groenendijk in Hoornaar te informeren, die had misschien wel een plekje. En zo gebeurde het. Ik ben daarna met de opleiding begonnen en ik heb er wat langer over gedaan dan de rest vanwege het theoriegedeelte. Het bedienen van de molen had ik geen moeite mee, maar stukje 'weer' in de theorie is best pittig. Droge stof in je hoofd stampen, wat er gebeurt bij een bepaald weertype. Kijk, als het zo rustig is en dan op een zondagmiddag, dan ga ik wel eens een uurtje pitten, dan laat ik die molen gewoon hobbelen, gebeurt niks mee. Ik heb dus een jaar bij Jan Groenendijk gezeten en daarna op de

SIMAV informeert...

korenmolen Nooitgedacht in Woudrichem. Daar heb ik erg veel geleerd wat zelfstandigheid betreft. Bart Mols had zijn winkel en die zei: jij doet de molen maar, ik kijk er niet naar... Ik heb er ook leren malen. En verder doe je op een korenmolen veel schoonmaakwerk."

Frans neemt weer even een sprong terug in de tijd. Als kind stond hij letterlijk en figuurlijk dichtbij het boerenleven. Meehelpen op de boerderij was wat hij vaak en graag deed. Hooien op een stuk land tussen de oude en de nieuwe Merwede in, op de trekker rijden. Op het platteland zijn en zo was de stap naar de molens niet zo groot. "Wanneer het eerst een spel is maar later echt wordt is het natuurlijk alleen maar leuker! Bij mij is het dus echt gegroeid. Buiten dit om zit ik in de wegen waterbouw, ik ben ZZP-er. Het is nu wat mager, in de wintertijd is er weinig werk."

Diploma

"Toen ik eenmaal mijn molenaarsdiploma had dacht ik: nu ga ik eens wat molens bekijken, elke zaterdag één. Maar dat liep anders... Op de tweede zaterdag kwam ik bij Cor Noorlander in Streefkerk terecht en na wat gepraat te hebben vroeg hij me of ik daar geen molenaar wilde worden. Ik ben daar 5 jaar molenaar geweest. Eerst als tweede molenaar maar na een jaar ging Cor zich wat meer terug trekken dus toen als eerste molenaar. Vorig jaar ben ik weer tweede molenaar geworden. Wim Slob zocht toen een plekje. Twee molens werd te veel, ik ben nu alleen eerste molenaar hier op de Oostmolen. Dus zo rol je ergens in he?!" Frans woont graag in de molen al is hij ook vaak bij zijn vriendin die met twee kinderen een eigen huis heeft. Maar de weekenden brengen ze altijd bij de Oostmolen door.

Bezoekmolens

Elke zaterdag is een SIMAV molen opengesteld van 13.00 - 16.00 uur.

Korenmolen De Liefde, Nieuwe Veer 42, Streefkerk is geopend op 7 mei, 4 juni, 2 juli, 6 augustus en 3 september. Molen de Liefde is een korenmolen, de molen is nog compleet uitgerust met molenstenen. Onder de molen is een tentoonstelling van een regionale kunstenaarsvereniging. Kom langs en geniet van de molen en het prachtige uitzicht over de rivier de Lek.

De Hoekmolen, Kanaaldijk 19, Hei-en Boeicop is geopend op 14 mei, 11 juni, 9 juli, 13 augustus en 10 september. De Hoekmolen is een wipmolen. De molen is gemaakt om het water uit de polder te malen. Vermoedelijk is de molen gebouwd in het jaar 1642. In de molen is het originele interieur nog aanwezig. Geniet van de molen en de natuur.

De Westermolen, Nieuwpoortseweg 1, Langerak is geopend op 21 mei, 18 juni, 16 juli en 20 augustus. De Westermolen is een wipmolen. Ook deze molen is gemaakt om het water uit de polder te malen. Naast de molen staat een oud dieselmemaal en een kleine molen. Kom langs en maak een bezoek terug in de tijd.

Korenmolen Jan van Arkel, Vlietskade 1004, Arkel is geopend op 28 mei, 25 juni, 30 juli en 27 augustus. Molen Jan van Arkel is een grote stellingmolen. In 1851 is de molen op deze plaats gebouwd. Alle SIMAV- molens zijn ook geopend op de Nationale molendag op zaterdag 14 mei.

SIMAV informeert...

Dag vrouwelijke en mannelijke molenaars groot succes

Over het algemeen is het molenaarsvak een mannelijk beroep, maar het aantal vrouwen dat molenaar is of willen worden groeit.

SIMAV heeft vijf vrouwelijke molenaars. In het programma van het 60-jarig jubileum van deze molenstichting kreeg de dag voor vrouwelijke molenaars een eigen plek en wel op 9 april jl., vrouwelijke molenaars en leerlingen uit het hele land konden inschrijven voor deze ontmoetingsdag in Streefkerk in molen de Liefde. De organisatie, die in handen was van Helene Schouten-van Daalen, Yvonne Rozendaal en Rianne Verzijl-van der Slikke, zorgde er voor dat deze dag onvergetelijk werd voor de 13 vrouwen die zich inschreven. 'Ze kwamen uit het hele land, van Zeeuws-Vlaanderen en Limburg tot Drenthe en alles wat daar tussen lag', vertelt Rianne. 'Er waren voldoende deelnemers om er een leuke dag van te maken, maar het was in eerste instantie lastig om de vrouwen in Nederland te bereiken en de nodige publiciteit te krijgen'.

Verskillende bedankmailtjes, die de organisatie achteraf ontving, gaven aan dat de deelnemers erg tevreden waren.

Foto: Marijke Verhoef Het Kontakt

De dag begon met koffie, appeltaart en een kennismakingsrondje. 'Het is bijzonder om te zien hoe iedereen op een andere manier op het idee kwam om molenaar te worden', geeft Rianne aan. 'Allemaal heel verschillende vrouwen met wel een gezamenlijke hobby, molens'.

Na de kennismaking werd Molen de Liefde uitgebreid bekeken en genoten de vrouwen van een high-tea.

Daarna gaf Jorinde, molenaar in Leiden, een presentatie over de molens in Leiden. 'Juist als vrouw kan ik daar een bijdrage leveren aan het overleg met de gemeente Leiden', zegt Jorinde. Vervolgens organiseerde Ineke Visser een workshop met wilgentenen en werd geleerd hoe je een plantenklimtoren kon vlechten. Het weer was heerlijk, dus gingen de molenaars buiten aan de slag.

Na een laatste rondje koffie en thee vertrokken de vrouwelijke molenaars voldaan naar huis. Soms niet meteen, onderweg hebben een aantal vrouwen nog andere SIMAV-molens bezocht. Marijke Verhoef van Het Kontakt was aanwezig en schreef een mooi beeld van de vrouwendag in Streefkerk. Extra publiciteit, want dat verdiende deze bijzondere dag in Streefkerk.

SIMAV informeert...

Mannelijke molenaarsdag in molen Jan van Arkel ●

Niet alleen de vrouwen hadden hun molenaarsdag, de mannelijke molenaars werden op 9 april uitgenodigd in de Arkelse korenmol, de Jan van Arkel. Molenaar Bas de Deugd en Wim Meerkerk - molenaar op de Oudendijkse - ontvingen de molenaars die zich voor deze dag hadden aangemeld. Om 9.45 uur was het al druk met molenaars, er waren op dat moment examenkandidaten aan het oefenen. Voor de molenaarsdag hadden zich 10 molenaars aangemeld. SIMAV zorgde voor een lunchpakket voor tussen de middag. Het werd nog drukker toen een groep van 55 Friese molenaars op bezoek kwam. Het weer was goed, er stond een lekker windje en dan wordt elke molenaar blij. In de loop van de dag kwamen twee molenaars bij de Oudendijkse Molen in Hoornaar op bezoek, die blij verrast waren toen ze met een bootje door de molenaar zelf werden opgehaald.

Mooie dag

Een mooie dag, zowel bij de vrouwelijk molenaars als de mannelijke collega's. Er ging veel organisatie aan vooraf, maar het was het waard, vinden de twee organiserende teams. Er is veel gesproken met elkaar, veel mooie dingen uitgewisseld tussen de molenaars en wie weet kan een dergelijke dag met een landelijk tintje nog eens worden georganiseerd.

Infozuilen bij molens geplaatst ●

De SIMAV-molens, die zo karakteristiek zijn voor het landschap in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, hebben een eigen gezicht gekregen. De eerste 21 molens zijn verfraaid met een informatiebord, geplaatst op een stalen zuil.

Kees de Zanger, lid van de PR-commissie van SIMAV, tevens lid van het Algemeen bestuur, heeft het eerste bordje geplaatst bij de Achtkante Molen in Streefkerk. Deze molen was in 1957 de eerste molen die eigendom werd van de molenstichting SIMAV. Kees de Zanger is de bedenker van de borden, hij zorgde ervoor dat op elk bord een korte geschiedenis wordt verteld over de molen. Wandelaars en fietsers krijgen zo een mooie herinnering mee aan ons cultureel erfgoed. Elk infobord heeft een QR code waarmee men op de website van de SIMAV komt om nog meer informatie te krijgen over het werk van de SIMAV en haar liefde voor het molenbehoud. Behalve de infoborden is op de infozuil ook ruimte voor sponsorborden. Bedrijven, die interesse hebben ook sponsor te worden, kunnen contact opnemen met het dagelijks bestuur van SIMAV. Voor een redelijk bedrag staat hun sponsoruiting voor 5 jaar op de infozuil.

SIMAV informeert...

SIMAV, 60 jaar beheerders van levendig landschap

Algemene vergadering SIMAV met feestelijk tintje t.g.v. opening jubileumjaar

Verslag: Lucia Hubregtse

Toeval of niet; het weerbeeld van 10 maart 1956 en dat van 10 maart 2016 komen sterk overeen. Strakblauw, beetje fris en zonnig: perfect voor een maartse feestdag!

De door de zon verlichte raadszaal van het Gorinchemse stadhuis vult zich rond tien uur met de leden van zowel het algemene als het dagelijkse bestuur en de belangstellenden zoals de overige vrijwilligers van de stichting en de molenaars. Dat het feest is blijkt wel uit het gebak dat uitgedeeld wordt met daarop het logo van SIMAV.

Voorzitter dhr. De Bruin opent de vergadering en bedankt de gemeente Gorinchem voor de gastvrijheid. Hij blikt in zijn openingswoord terug naar het begin van SIMAV en noemt het een 'stille geboorte'. Een aantal maanden voor maart '56 kwam de uit noodzaak geboren vraag naar een stichting voor molens in de Alblasserwaard. Molens waren in gevaar. Steeds meer machines namen de taak over en de molens raakten in verval door gebrekkig onderhoud. Dhr. Van Rappard, de toenmalige burgervader van Gorinchem nam het initiatief. Pas enkele maanden erna verschenen over deze 'geboorte' berichten in de krant

SIMAV kocht de om verzorging schreeuwende monumentale molens op voor 1 gulden per stuk en het onderhoud kon beginnen. Vanuit de gemeenten werd steun toegezegd. Zo bood bijvoorbeeld gemeente Papendrecht 100 gulden en gemeente Sliedrecht 300 gulden per jaar. Subsidies blijven van groot belang zodat het onderhoud kan blijven doorgaan. De stichting heeft vanaf het begin krap bij kas gezeten maar er is dankzij provincie, gemeenten, rijk en alle waardevolle sponsoring via bedrijven en particulieren toch een fundament gelegd.

De voorzitter onderstreept het belang van ons doel met de woorden: 'Monumenten zijn het behouden waard. Dit in tegenstelling tot de gedachte die generaties voor ons leefde: 'Een ziekelijke verering der oude dingen!' Ten slotte spreekt dhr De Bruin zijn dankbaarheid uit voor het feit dat er veel vrijwilligers zijn, waaronder steeds meer vrouwen, zowel als molenaar of anderszids betrokken bij de stichting.

Jenny Mollema, notuliste van het bestuur, nodigt vervolgens een aantal sprekers uit.

Gedeputeerde Vermeulen mag het spits afbijten. Hij beschrijft de molens als iconen van ons landschap en vindt professionalisering belangrijk. Hij biedt ten slotte twee cadeaus aan waarvan een mooie ingelijste foto van zowel de West- als de Oostmolen van Gorinchem.

Dhr. Van der Borg, burgemeester van gemeente Molenwaard, vindt de betrokkenheid en activiteit van zoveel vrijwilligers de kracht van gemeenschappen en kenmerkend voor de Alblasserwaard.

SIMAV informeert...

Dhr. Endedijk, directeur van de vereniging De Hollandse Molen, vindt dat bij SIMAV op een bijzondere manier de boel gerund wordt door vrijwilligers. Er worden besluiten genomen en ook de goede manier waarop met de vrijwilligers wordt omgegaan is het vermelden waard. Burgemeester Houtman, van gemeente Leerdam, heeft twee petten op. Hij is tevens scheidend bestuurslid van SWEK en is blij met de nauwere contacten tussen beide molenstichtingen in de afgelopen tijd.

Ten slotte neemt dhr. Paans plaats achter de kathedor en vergelijkt het 60-jarig jubileum van SIMAV met een diamanten huwelijk. De stichters en tevens instandhouders vormen samen met de afgevaardigden van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden de 'echtelingen' met de molens als hun kostbare kinderen.

Zowel het algemeen als het dagelijks bestuur krijgen een prachtig boek aangeboden.

Het slotwoord is aan dhr. De Bruin. Hij herhaalt een zin die hem opviel in een gesprek met de dijkgraaf; 'Ik begrijp dat u dit werk niet voor uzelf doet, maar voor ons allemaal'. En dat is uiteindelijk ons doel: zodat ook volgende generaties mogen genieten van deze waardevolle monumenten, stille getuigen van een bewogen verleden.

Het College van Beschermlieden bekrachtigt vervolgens door ondertekening de toezegging dat zij het werk van SIMAV zullen promoten en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies zullen dienen, meer garantie voor de toekomst van onze molens.

NATIONALE MOLENDAG zaterdag 14 MEI ●

Als u een keer een molen van binnen wilt bekijken is de Nationale Molendag een prima gelegenheid. Alle molens in Nederland zetten hun molendeuren open voor de bezoekers. Ook op de SIMAV-molens bent u van harte welkom. Kom kijken naar de kracht van de wieken, luister naar de verhalen van de molenaar en geniet van het prachtige landschap rondom de molens. De molenaars leiden u rond en u krijgt een uitgebreide uitleg over het type molen waar u zich op dat moment in bevindt. De beste manier waarop u deze iconen van het polderland kunt ontdekken. Tot ziens op 14 mei van 10 tot 16 uur.

Alblasserdam Oud-Alblas

Kortlandse Molen, Kortland 36
Kooiwijkse Molen, Kooiwijk 1
Peilmolen, Peilmolenweg 1
Wingerdse Molen, Abbekesdoel 92
Hofwegense Molen, Hofwegen 15
Goudriaanse Molen, Molenkade 5
Middelmolen, Graafdijk West 57
Kerkmolen, Molenhoek 24

Bleskensgraaf

Goudriaan Molenaarsgraaf

Groot-Ammers

Langerak

Streefkerk

Gelkenesmolen, Molenkade 2
Graaflandse Molen, Molenkade 3B
Achtkante Molen, Molenkade 4
Achterlandse Molen, Molenkade 5
Westermolen, Nieuwpoortseweg 1
Ook het woongedeelte te bezoeken
Broekmolen, Achterdijk 1
Ook het woongedeelte te bezoeken
Oude Weteringmolen, Beneden Tiendweg 10
Achtkante Molen, Beneden Tiendweg 8
Kleine Molen, Beneden Tiendweg 7
Korenmolen De Liefde, Nieuwe Veer 42
Tevens kunstexpositie te bezoeken
Korenmolen Jan van Arkel, Vlietskade 1004
Oudendijkse Molen, Dorpsweg 63

Arkel

Hoornaar

Noordeloos

H'veld-Giessendam

Leerdam

Hei-en Boeicop

Lexmond

Scheiwijkse Molen, Lage Giessen 53
Boterslootse Molen, Grotewaard 1
Stijve Molen, Molenpad 14
Ook het woongedeelte te bezoeken
Tiendwegmolen, Giessendamse Tiendweg 1
Molen Ter Leede, Lingedijk 2
Hoekmolen, Kanaaldijk 19
Ook het woongedeelte te bezoeken
Bonkmolen, Lakerveld 282
Vlietmolen, Zederikkade 223

Deze nieuwsbrief is een uitgave van SIMAV.

Nieuwe Veer 42, 2959 AK Streefkerk

info@simav.nl

www.simav.nl

Vragen of opmerkingen over de nieuwsbrief? psimav@gmail.com